

K otázce 3+3 dimenzionálního časoprostoru

08.02.2005 píše dopis

Na mou výzvu „Kde ve fyzice najdu k přečtení kdo řekl, stanovil a nařídil, že čas nemá a nesmí mít více dimenzí než jednu a podal o tom **nezvratné důkazy** ?“ reagoval **Vladimír Novotný** takto :

– **Vladimír Novotný** :

„... Obávám se, že asi nikdo nikdy nestanovil ani nenařídil, že čas MUSÍ mít jen jednu dimenzi. To jen koncepce jednorozměrného času je dosti přirozená a fyzika na ní založená natolik souhlasí se zkušeností z okolního světa, že se jednorozměrný čas přijímá nejčastěji.

To ale samozřejmě neznamená, že v extrémních případech, např. v mikrosvětě, nelze v principu zavést čas jako vícerozměrnou veličinu.....“

Ano, je to uspokojivá odpověď (do logiky, nikoliv do fyzikální reality). Dokud Papuánek nepotřebuje telefon, tak se o něj nesnaží, ani hlavou ani rukama po něm nepátrá a dokonce bude i tvrdit, že není-li telefon v džungli, tak není nikde jinde, a nemusí ani být jinde. Dnes mobil přijal i ten Papuánek.

8.února 2005

-

Od té doby nereagoval nikdo. ! Proč ? Nevím. Zřejmě internetový éter je zahlcen obrovskou nabídkou úvah a informací. A reaguje se na především titulované celebrity...

A tak **dnes, 08.11.2015**, jen tak zbůhdarma, pro ty co mou nabídku ještě 30 let číst nebudou, doplním do tohoto nezájmu fyziků, ještě kousíček svých úvah, **k velmi hezkému vstřícnému dopisu pana Vladimíra Novotného** :

Ano, pane profesore, zdáááá se, že jednorozměrný čas, s nějakým neměnným určitým tempem plynutí, je „přirozený“ ..., a co je přirozené není třeba hlouběji zkoumat (notabene když to navrhne laik). Jenže fyzika, kdyby konečně zkoumala zda Příroda „vlastní“ více dimenzí času, by nakonec přišla na to, že „se zkušenost-přirozenou“ nevystačí.

(A přece se točí...)

Podívejte se na toto :

Na parkovišti stojí auto. Do středu auta zasadíme souřadnou soustavu tří os **x, y, z**, což jsou v podstatě tři dimenze veličiny „Délka“, přirozený prostor. A taky na tutéž soustavu souřadnou nasadíme i čas, tedy tři časové dimenze veličiny „Čas“ **t₁ ; t₂ ; t₃**

„Zahajovací **stop-stav**“ pozorování v soustavě pozorovatele **bude** :

Rychlost **stojícího** auta na parkovišti je : **v₁ = 0 ; v₂ = 0 ; v₃ = 0**

Poloha **stojícího** auta je : **x = 0 ; y = 0 ; z = 0**

Čas **stojícího** auta (při zahájení sledování) je : **t₁ = 0 ; t₂ = 0 ; t₃ = 0**

Spustíme akci ; „zahajovací stop-stav“ se bude měnit, jak ? takto ? :

Rychlost stojícího auta na parkovišti je : $v_1 = 0 ; v_2 = 0 ; v_3 = 0$
 Poloha stojícího auta je : $x = 0 ; y = 0 ; z = 0$
 Čas stojícího auta (v průběhu sledování) je : $t_1 = t_a ; t_2 = t_a ; t_3 = t_a$
 (!)

Ač všechno stojí, tak čas se (bez přičinění čehokoliv) mění, teče, běží, plyne, a to nezávisle na nás, nezávisle na naší akci, na naší schopnosti zasáhnout do děje, tj. bez zásahu měnit rychlost, s tím i polohu..., čas si běží sám nezávisle od „našich“ vyvolaných změn.

A zde je ten omyl, zde je ten zádrhel.

Zde je to závadné chápání člověka.

Auto, když stojí na parkovišti, tak se se svou Zeměkouli pohybuje Vesmírem, v sluneční soustavě, ta v galaxii, a galaxie v místní skupině galaxií, atd. Takže auto nestojí, a ač absolutní rychlost do tří os-dimenzí neznáme, (a přece známe : je to rychlost světla)...; ani absolutní polohu v prostoru-vesmíru neznáme (a přece přírůstek polohy známe v jedné ose) ; ani absolutní čas neznáme (plynutí toho času do tří os) ; tak přece jen známe STR tj. zpomalení času jen v jedné ose a kontrakci délky v jedné ose).

Zdá se, že na parkovišti, u auta, my-aktéři „umíme ovlivnit“ jen přírůstek rychlosti a s ním jen **přírůstek vzdálenosti**, v jedné ose-dimenzí, ale neumíme, neovlivňujeme **přírůstek či úbytek času** v jedné ose-dimenzí. Ale to není pravda. Všichni fyzikové do posledního fyzika na Bermudách vědí o „dilataci“ času ve směru pohybu tělesa, osa „x“ (což je změna intervalu-prodloužení, změna tempa plynutí) a k tomu o absenci dilatace času v druhých dvou osách-dimenzích „y“, „z“..., dtto s délkovými dimenzemi : vědí ti fyzikové o kontrakci intervalu v ose pohybu „x“, a o nekontrakci v dalších dvou osách „y“, „z“.

Na té nezajímavé triviální situace pro vnímavého člověka s autem na parkovišti je zajímavé, jen ten údiv, že lidský vjem si bez námahy všimne/uvědomí nepatrné změny polohy Δx („globální celovesmírná poloha“ auta je: $x = x_c + \Delta x ; y = y_c ; z = z_c$), ale nevšimne/neuvědomí si i ten pečlivě vnímající toho vjemu-změny tempa plynutí času u auta se rozjíždějícího v ose pohybu. $t_1 = t_a + \Delta t ; t_2 = t_a ; t_3 = t_a$

Proč ? Protože člověk „je posazen“ do vesmíru tím svým vnímáním „excentricky“ : vnímáme změnu intervalu délkového mnohem citlivěji, než změnu intervalu plynutí času, a to o 8 řádů, viz rychlost světla $c = 10^8/10^0$. **A přesně v tom je ten zakopaný pes : vnímáme do všech tří os délkových pouze stejné tempo plynutí času, ač to není pravda.**

Na naší Zeměkouli lidská přirozenost vnímá změnu polohy (na třech délkových dimenzích) natolik citlivěji, že p r i r o z e n ě , bez problémů emočních chápeme tři délkové dimenze. Ovšem !!!!!!!!!!! → Změna tempa plynutí času (v libovolné ze tří os) je natolik malá, 8 řádů, že jí nejenže nevnímáme, ale také jí nezkoumáme. Z absence důvodu ...a tím považujeme plynutí času za všesměrné, stejné do všech tří délkových os. , obstará to skalár. Není to pravda. Dokonce relativita o tom hlásá, že při vysokých rychlostech se v ose pohybu mění tempo plynutí času $t_1 = t_a + \Delta t$ (prodlužuje se interval) a že rovněž dochází ve směru pohybu ke kontrakci délky $x = x_c - \Delta x$ (zkracuje se jednotkový interval) A... a přesto je stále 3+3 Dimenzionální čp fyzikům fuk, „nemají zájem zkoumat zda „Čas“ jakožto veličinu mající také 3 dimenze.

http://www.hypothesis-of-universe.com/docs/f/f_033.doc

http://www.hypothesis-of-universe.com/docs/f/f_047.jpg

http://www.hypothesis-of-universe.com/docs/aa/aa_003.doc

http://www.hypothesis-of-universe.com/docs/aa/aa_004.doc

http://www.hypothesis-of-universe.com/docs/b/b_064.doc

http://www.hypothesis-of-universe.com/docs/c/c_012.jpg

http://www.hypothesis-of-universe.com/docs/g/g_026.doc

http://www.hypothesis-of-universe.com/docs/h/h_059.doc

http://www.hypothesis-of-universe.com/docs/h/h_115.doc

http://www.hypothesis-of-universe.com/docs/i/i_091.doc

08.11.2015